

Excursie

(De Braak) en het Friesche Veen
Zondag 3 april 2005
O.l.v. Henk van den Brink

Er zijn van die gebiedjes, zo vlak bij huis, waar je niet zo vaak meer komt. Waarvan je denkt dat je het wel hebt gezien, dat je het nu wel kent.

Zonde.

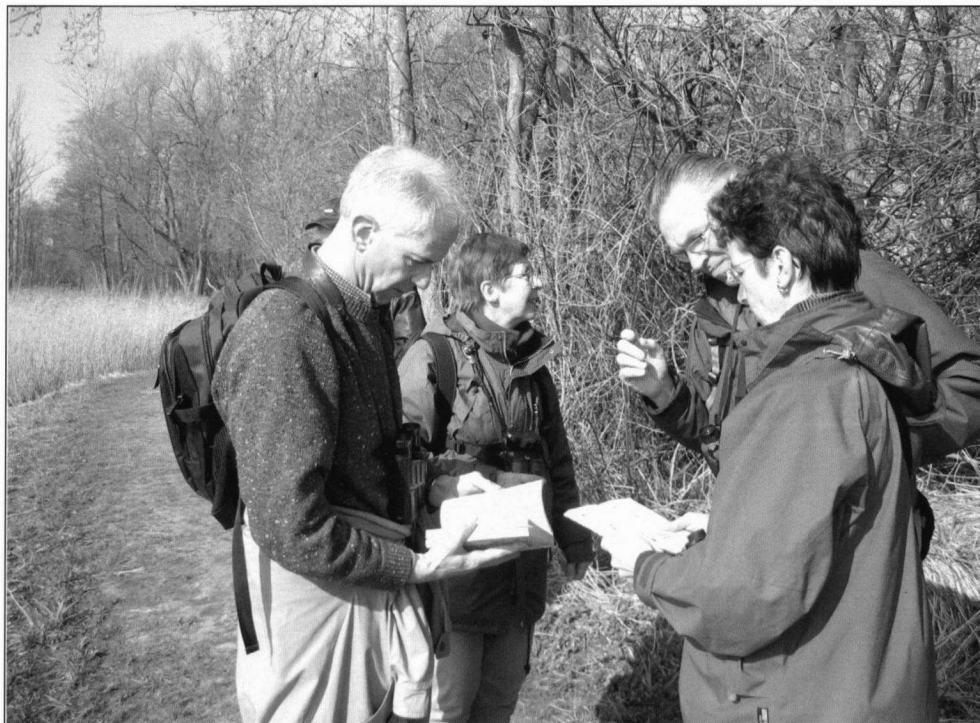
Een van die gebiedjes is het Friesche Veen. En daar ging Avifauna heen. De excursie richtte zich, stond in de *Grauwe Gors*, op nieuwe leden. Het resultaat: slechts één nieuw lid was aanwezig, de overige zeven waren voornamelijk oude bekenden. En dat nieuwe lid bleek ook nog eens vanaf zijn twaalfde door heel Nederland te hebben gevogeld.

Had deze 'excursie voor beginners' nog wel iets interessants in petto voor deze, inmiddels

doorgewinterde, vogelaars? Jazeker, want iedere vogel is mooi om te zien. Zeker in het voorjaar, en helemaal op zo'n zonnige dag als deze derde april. En misschien wachtte ons nog een verrassing?

Ter plekke uit de auto (of van de fiets) gestapt valt het oog direct op het ooievaarsnest. En het is bewoond ook. Schitterend in de zon zitten twee Ooievaars op de takken. De hele ochtend zullen ze zich zo nu en dan blijven laten zien, cirkelend tegen de blauwe lucht. Op de parkeerplaats roept een Boomklever en we zijn getuige van noeste arbeid: een Boomklever is juist bezig de nestingang in een boomholte te verkleinen. Verderop nestelen de Blauwe Reigers.

We lopen direct Vennebroek in, in de hoop de bootjesdrukte op het Friesche Veen voor te

Zelfs de voorzitter weet het niet altijd.

zijn. Onderweg naar het water zien we verschillende mezen, we luisteren naar de Roodborstjes en de Winterkoninkjes. In het weiland zit een aantal Zanglijsters. Op het dak van het landhuis zien we een Zwarte Roodstaart en een Witte Kwikstaart. Henk van den Brink, voorzitter van Avifauna en onze gids van vandaag, is de dag voor deze excursie ook in het Friesche Veen geweest voor een excursie van de Volksuniversiteit. Met die dag in het hoofd durft hij het aan ons de Kleine Bonte Specht te beloven. De eerste roffel die we horen is zijn grote broer maar al snel horen we de roffel en de roep van de Kleine Bonte Specht. Even verderop krijgen we hem ook mooi te zien.

De hele ochtend hangen de Buizerds boven ons, drie in totaal. De thermiek is geweldig. Een enkele keer wordt deze luchtmobiele brigade aangevuld met zowel Havik als Sperwer zodat we deze ook nog eens goed met elkaar kunnen vergelijken. Het Torenvalkje boven het Oosterland maakt het wat roofvogels betreft compleet.

We lopen langs het water om te kijken welke eenden er te zien zijn. Wintertalingen, enkele Smienten, een paartje Slobbeenden. Leuke eenden, kleine aantallen. Dit in tegenstelling tot

de Aalscholvers. De enorme kolonie aan de overkant van de plas maakt haar aanwezigheid kenbaar door een, in het zonlicht zilveren, spoor van uitwerpselen achter te laten. De bomen zitten er werkelijk onder. Vanuit de hut zien we, heel ver weg, een Brilduiker en twee Dodaarsjes. We willen die Brilduiker wel van wat dichterbij zien, dus vertrekken we uit de hut en lopen we die kant op. Terwijl de Ijsvogels ons om de oren vliegen, houdt Henk plotseling stil. Hij tikt me aan: 'Is dat niet een Roodhalsfuut?' Kijkers erop, en inderdaad. Schitterend in de zon ligt deze zeldzaamheid zijn veren te poetsen. De kijkers zijn eigenlijk niet nodig, zo goed kunnen we hem zien en zo mooi licht hij op. Voor velen van ons toch weer een nieuwe (zomerkleed)soort. Omdat al het goede meestal tegelijk komt, ligt ook hier de Brilduiker. Het blijkt een paartje te zijn. En om het feest compleet te maken liggen er ook nog eens drie Grote Zaagbekken in de plas. Dat maakte het water, met een paartje baltsende Futen, tot een groot succes. We besluiten de Braak te laten voor wat het is en gaan met een voldaan gevoel terug naar huis. Het Friesche Veen. Beter een goede buur dan een verre vriend.

Tijmen Hordijk

Hasbrucher Urwald, 1 mei 2005.

Voor een wandeling door het oerbos in Noord-Duitsland had een groep van tien personen zich verzameld op het Overwinningsplein. Even na 5.30 uur hadden de laatste twee mensen zich bij de anderen gevoegd en werd de groep verdeeld over drie auto's.

De heenreis ging vlekkeloos. Onderweg zagen we nog een groepje reeën in de optrekende mist. Eenmaal aangekomen liet de zon zich van zijn beste kant zien en werd het een prachtige dag. De zon scheen prachtig door het woud met dikke bomen, holle stammen en knoesten. Onder leiding van Pieter Tepper en Petra Bolt werd een route uitgestippeld

door het eiken-haagbeukenbos. We genoten van de indrukwekkende beuken en eiken, waarvan sommige wel 1200 jaar oud waren! De eerste vogels lieten zich al snel horen, zoals de Boomkruiper, Boomklever, Fitis, Tjiftjaf, Zwartkop, Roodborst, Winterkoning, Zanglijster en Vink. Na een kwartier wandelen bleek dat Sander in het begin al een Middelste Bonte Specht had gezien. Omdat we doorliepen ging hij ervan uit dat het niets bijzonders was. Meteen werd hem door Pieter duidelijk gemaakt dat het wel bijzonder was en dat hij het ook meteen moest melden. De eerste Appelvinken lieten zich ook al horen maar door de vele bladeren waren ze moeilijk waar te nemen. Verderop in het bos waren ze beter te zien. Een Glanskop was eenvoudiger te vinden. De eerste spech-

ten die zich lieten horen waren de Grote Bonte maar na een tijdje zagen we hem dan allemaal: de Middelste Bonte Specht met zijn kenmerkende, klagende zang. Het deed me denken aan een roofvogel. Helaas kon ik deze specht met mijn nieuwe camera maar moeilijk op de foto krijgen.

Het viel me een beetje tegen dat de andere spechten, zoals de zwarte en de groene, ontbraken.

Bij de jachthut werd even gepauzeerd en daar zagen we een Haakbek! Maar dan iets anders dan de Haakbekken van Beijum. Het ging hier namelijk om Haake Beck bier. De jachthut werd namelijk geopend door drie Duitsers die vanwege het jaarlijkse 1-meifeest de stemming gingen verhogen met muziek, bier en braadworst. Zou je toch niet verwachten in een natuurgebied. Rare vogels die Duitsers. Natuurlijk gingen wij daar niet op wachten en vervolgden we onze weg langs een beekje, op zoek naar de Grote Gele Kwikstaart. Die werd ook snel gevonden. Twee werden er gezien.

Een Buizerd zweefde mooi langs de boomtoppen. Aan plantjes was op de grond ook veel te beleven maar vraag me niet wat er allemaal stond.

Voordat de muziek losbarstte zaten we alweer in de auto op weg naar het andere Urwald, het Neuenburger Urwald. Die rit verliep minder vlekkeloos. Er was nog wat verwarring over de juiste afslag zodat we eerst langs een parkeerplaats reden. Tevens was het onduidelijk welke parkeerplaats we moesten hebben. Toch is het goed gekomen. Na aankomst genoten we al snel van een paartje Goudvinken dat zich mooi liet zien. Door het latere tijdstip was het hier aanmerkelijk stiller dan in Hasbruch en na een klein uurtje vertrokken we weer op weg naar Groningen. Ik wil Pieter en Petra nogmaals bedanken voor de organisatie van deze geslaagde dag. Dit is zeker voor herhaling vatbaar.

Jos de Vries

Vogelen langs het Pieterpad, 26 februari 2005

Wellicht schrok het de vogelaar wat af: het vooruitzicht van twintig kilometer lopen in de kou. De wervende tekst van Aaldrik in de Gors leverde niet meer op dan twee deelnemers, waaronder gids Aaldrik zelf. De andere deelnemer was ik. Een activiteitencommissie-uitje dus. Zo konden we ons gelijk eens bezinnen op het programma voor het komende jaar. Maar we waren als commissie niet compleet en eigenlijk kwamen we voor iets anders. Voor de Groene Specht onder andere. Deze vogel prijkt al een poosje op mijn zichtwaarnemings-frustratielijst. Gehoord, dat wel, maar horen is nog altijd iets anders dan zien. Even buiten Zuidlaren begonnen we met een Kleine Bonte Specht, die we goed konden horen en zien. De Blauwe Reiger staat al heel lang niet meer op onze frustratielijstjes maar het beest dat we luid schreeuwend en met uitgestoken

nek rondjes zagen draaien boven het bos gaf wel weer een nieuwe dimensie aan het geheel. Aaldrik fantaseerde dat een Boommarter op dat moment zijn nest aan het leegroven was. Dat heeft meer te maken met het feit dat hij graag een keer een Boommarter wil zien dan dat het een wetenschappelijke verklaring is voor het merkwaardige gedrag van de Reiger. Een langszwevende Blauwe Kiekendief eiste echter dat we terugkeerden naar de ook niet vervelende werkelijkheid. Langs het fietspad naar Gasteren had ik Aaldrik een Klapenster beloofd. Vorige week had ik deze vogel hier nog op de foto gezet en aangezien deze beestjes in hun wintergebieden nogal honkvast zijn ... Terwijl we het veld afspeurden klonk er een luide roep vanuit de singel aan de andere kant van het fietspad.

Er zijn maar weinig vogels die zo duidelijk als de Groene Specht hun aanwezigheid verraden. We veranderden van houding. Er sloop iets roofdierachtigs in onze bewegingen. Verschrikt

keek ik achterom, want uit noordelijke richting verscheen een verzameling bont uitgedoste hardlopers. 'Wat zien jullie?' 'Straks waarschijnlijk niets meer.', antwoordde Aaldrik knorrig. Ineens maakte zich een sinusbeweging los uit de houtsingel. Een Groene Specht op nog tien meter bij de joggers vandaan. Zij liepen letterlijk stug door maar ik kon mijn eerste zichtwaarneming Groene Specht bijschrijven. Na deze adrenaline-opwekkende gebeurtenis kon ook de Klapekster niet meer aan onze aandacht ontsnappen. Vlak voor Gasteren verheugden we ons op pannenkoeken. Een paartje Goudvinken hield bij ons het water nog wat langer in de mond. De pannenkoeken werden uiteindelijk vervangen door appelgebak en bitterballen. Het Balloërveld lag er zoals altijd uitgestrekt bij. De herder haalde zijn schaapjes op het droge en wij konden zien waar je een hond die ge-

fokt is om schapen te hoeden een groot plezier mee doet. Hier werden we rebels en verlieten het Pieterpad om rechtstreeks naar Assen te lopen in plaats van naar Rolde, zoals Toos Goorhuis en Bertje Jens ooit bedacht hebben. Even achter Balloo maakten we een uitstapje naar een baltsende Havik en jubelende Kruisbekken. Net voor Assen werden we opgeschrikt door een geluid dat ik niet kende. De mobiele telefoon van Aaldrik. Aan de andere kant van de lijn vertelde Aaldriks eega dat zij zich met de gloednieuwe messenset, waar Aaldrik juist over vertelde, flink in de vingers had gesneden. Tijd om naar huis te gaan.

Naschrift: prachtige foto's van de hand van Aaldrik Pot en Tanja Brouwer zijn te vinden op www.putorius.nl.

Tijmen Hordijk en Aaldrik Pot